

HOEVEEL KOST EEN ADVOCaat ?

Het is onmogelijk exact te zeggen wat een bepaalde opdracht kost. Volgens de vereniging van Vlaamse Balies zijn de erelonen vrij.

Vroeger was het anders. In 1995 oordeelde de Europese Commissie en de Belgische Raad voor Mededinging dat erelonen van vrije beroepen niet mochten worden vastgelegd ter bescherming van de cliënten. Ik vind dit een spijtige zaak want vaste tarieven beschermen juist de cliënt.

Ons kantoor verwijst naar de vroegere tarievenlijst.

De Orde van Advocaten Antwerpen heeft de verplichte tarievenlijst ingetrokken maar blijft ze wel aanbevelen. Ons kantoor volgt het standpunt van de Orde, namelijk dat de lijst een aanbeveling is.

Naargelang van specifieke gevallen kan hiervan worden afgeweken. Juridische dienstverlening is individueel. Je kan geen appels met citroenen vergelijken.

Aan elke cliënt kan worden meegedeeld hoe het ereloon wordt berekend. Op tijd en stond wordt gemeld hoe de rekening oploopt.

Aangezien de huidige aanbeveling beoogt de advocaat een billijke vergoeding voor zijn prestaties te verzekeren, neemt de algemene raad van de Belgische Nationale Orde van Advocaten volgende aanbeveling aan:

1. Het ereloon

Het ereloon is de geldelijke vergoeding voor de door de advocaat aan zijn cliënt verleende diensten.

Er worden drie berekeningswijzen voor het begroten van het ereloon aanbevolen:

- vergoeding per uur (zijnde een bedrag per uur verleende diensten);
- vergoeding naargelang de waarde van de zaak (zijnde een percentage op de in geld bepaalde waarde van een zaak);
- vergoeding per prestatie (zijnde de bedragen overeenkomstig de hieronder vermelde lijst die het aan te rekenen gemiddeld ereloon voor welbepaalde taken bepaalt).

Onverminderd de toepassing van art. 459 GWB en o.m. rekening houdend met de aard van de zaak en zijn gebruikelijke werkwijze, bepaalt de advocaat welke berekeningswijze hij zal aanwenden.

Het verdient aanbeveling de cliënt nopens de berekeningswijze voorafgaandelijk in te lichten.

De bedragen die hieronder worden vermeld m.b.t. de diverse berekeningswijzen zijn indicatieve basisbedragen. Ze zijn vatbaar voor verlaging of verhoging naargelang de volgende factoren:

- de financiële draagkracht van de cliënt;

- de toepassing van een berekeningswijze die aanleiding zou geven tot een onbillijke begroting van het ereloon;
- het spoedeisend karakter van het dossier;
- het belang van de zaak;
- de moeilijkheden van het dossier;
- het resultaat;
- de ervaring van de advocaat;
- zijn onderlegdheid in bepaalde materie.

Onverminderd de toepassing van art. 459 GWB oordeelt de advocaat in welke mate het indicatief basisbedrag wordt verhoogd of verlaagd.

Voor het inschatten ervan, zal de advocaat gebruik maken van de correctiecoëfficiënten.

De indicatieve basisbedragen dekken uitsluitend het ereloon strictu sensu d.w.z. de vergoeding voor de intellectuele arbeid en niet de kosten.

a) De berekening per uur

Berekening van de tijd:

- De aan de zaak bestede uren dienen zo nauwkeurig mogelijk berekend te worden. Het past per zaak onmiddellijk elke presentatie te registreren.

Het indicatief basisbedrag:

- Het indicatief basisbedrag is 3.000 frank per uur, berekend op basis van 1.200 aanrekenbare uren per jaar.
- De advocaat kan het basisbedrag aanpassen naargelang het aantal aanrekenbare uren per jaar eigen aan zijn kantoor.
- Aanrekenbare uren zijn uren die aanwijsbaar in een welbepaalde zaak worden gepresteerd (bv. studie van een dossier, vergaderingen met de cliënt, het opstellen van een conclusie). Daarnaast zijn er uren die niet specifiek aanwijsbaar zijn om diensten te kunnen leveren aan een cliënt (bv. m.h.o. op de organisatie van het kantoor, boekhouding, bijscholing e.a.). Dit gegeven van de uren die niet specifiek aanwijsbaar zijn, maar die toch gepresteerd worden om een zaak te kunnen behandelen, wordt in het indicatief basisbedrag opgenomen.

De correctiecoëfficiënten:

- *Wegens het belang van de zaak:*

- minder dan 3.719 euro	0.7
- tussen 3.720 en 7.437 euro	0.8
- tussen 7.438 en 12.395 euro	0.9
- tussen 12.396 en 61.974 euro	1.0
(zaken niet waardeerbaar in geld)	1.0
- tussen 61.975 en 123.947 euro	1.5
- tussen 123.948 en 247.894 euro	2.0
- meer dan 247.895 euro	2.5

- *Wegens ervaring van de advocaat:*
 - advocaat-stagiair 0.6
 - advocaat die zijn stage beëindigd heeft met minder dan 8 jaar ervaring 0.8
 - advocaat met meer dan 8 jaar ervaring 1.0

- *Wegens andere factoren:*
 - minvermogende 0.5 tot 1.0
 - spoedeisende karakter van het dossier 1.5
 - moeilijkheidsgraad van het dossier 1.0 tot 1.5
 - resultaat 1.0 tot 1.5
 - onderlegdheid in de behandelde materie 1.5

- *Berekeningsmethode:*

Al de in bepaalde zaak voorkomende coëfficiënten worden met elkaar vermenigvuldigd en het resultaat daarvan wordt vermenigvuldigd met het basisuurloon.

b) Berekening naargelang de waarde

Het ereloon dient berekend te worden per schijf, overeenkomstig volgende schaal:

- van 0 tot 6.198 euro	15 %
- van 6.199 tot 49.579 euro	10 %
- van 49.580 tot 123.947 euro	8 %
- van 123.948 tot 247.894 euro	6 %
- meer dan 247.895 euro	4 %

Zowel eiser als verweerder berekenen hun ereloon op de hoofdsom en op de intresten van de vordering; in geval er meerdere vorderingen zijn (nl. hoofdeis – tegeneis – tussenkost), op het totaal bedrag ervan.

Overeenkomstig de criteria van een billijke gematigdheid, wordt er een vermindering van het percentage toegepast ingeval dit gerechtvaardigd wordt door bijzondere omstandigheden. Bv. klaarblijkelijk dilatoir verweer, klaarblijkelijk overdreven bedrag der vordering, vlugge regeling buiten procedure, klaarblijkelijk ongegronde vordering.

Het past het percentage minstens tot de helft te verminderen voor het bedrag dat niet het voorwerp uitmaakt van enige betwisting, wanneer de vordering niet of gedeeltelijk wordt betwist.

Het past het percentage minstens tot de helft te verminderen voor het gedeelte van de vordering dat oninbaar lijkt, alsook in geval het resultaat bekomen wordt voor het inleiden van het geding.

Het past het percentage minstens tot de helft te verminderen:

- voor de advocaat van de eiser: op het afgewezen bedrag indien de vordering geheel of gedeeltelijk wordt afgewezen;
- voor de advocaat van de verweerder: op het aan de eiser toegewezen bedrag.

Wanneer de verweerder zich beperkt tot het vragen van en uitstel van betaling, past de advocaat van de verweerder de berekeningswijze berekeningen per prestatie toe.

In geval van hoger beroep, wordt het totale ereloon voor de twee aanleggen samen berekend met de toepassing van basisschaal, die verhoogd wordt met 50 % indien éénzelfde advocaat in eerste aanleg en in graad van hoger beroep gepleit heeft; indien een andere advocaat in graad van hoger beroep gepleit heeft, wordt het ereloon berekend met toepassing van de basisschaal.

c) Berekeningen per prestatie

De basisbedragen.

Familieprocesrecht.

Vrederecht.

Dringende en voorlopige maatregelen op grond van art. 223 BW	372
Onderhoudsvorderingen	372
Verzegeling	199
Adoptie (verzoekschrift)	99
Familieraad	99
Wederzijdse rechten en verplichtingen:	
- vaststelling echtelijke verblijfplaats	372
- huur voornaamste gezinswoning	372
- machtiging op grond van art. 220 § 3 BW	422
- bankrekeningen en brandkasten	198
Bestuur gemeenschappelijk vermogen verbodsbepalingen en machtigingen op grond van art. 1421 BW	422

Rechtbank van eerste aanleg

Echtscheiding door onderlinge toestemming:

Onderhandelingen, voorafgaande overeenkomst, neerlegging en Overschrijving	620
--	-----

Echtscheiding op grond van bepaalde feiten:

- de plano	620
- rekweset wegens overspel; lichten uitgifte en kontakten met gerechtsdeurwaarder	199
- getuigenverhoor	1.488
- verdediging de plano	198
- verdediging op getuigenverhoor	744
- verdediging op getuigenverhoor en tegenverhoor	992
- tegenvordering de plano	397
- tegenvordering getuigenverhoor (1 verhoor)	1.116

Adoptie en wettiging door adoptie:	
- overeenkomst	174
- homologatie	620
<i>Hoger beroep</i>	
In graad van hoger beroep geldt hetzelfde ereloon als in eerste aanleg verhoogd met 20 %	
<i>Afstammingsrecht</i>	
Onderzoek naar:	
- het moederschap	447
- het vaderschap	447
Betwisting van:	
- het vaderschap van de echtgenoot	
rechtstreekse betwisting: tegenbewijs	447
loutere ontkenning	322
onrechtstreekse betwisting	322
Vermelding in de geboorteakte m.b.t. de afstamming langs moederzijde	496
De erkenning van het moederschap of het vaderschap:	
- door de erkenner	447
- door een derde	372
Erkenning door de vader buiten het huwelijk:	
Toestemming tot de erkenning	
- verzoening bij de Vrederechter	199
- verzoening bij de Vrederechter en behandeling voor de rechtbank	
van eerste aanleg	447
Vernietiging van de erkenning	322
Homologatie van de erkenning tijdens het huwelijk van een natuurlijk Kind voor het huwelijk verwekt of van een overspelig kind	322
Homologatie van de erkenning tijdens het huwelijk van een natuurlijk Kind voor het huwelijk verwekt of van een overspelig kind	322
Weerlegging van het vermoeden van het wettelijk tijdvak van verwekking (afzonderlijke procedure)	322
Vordering tot uitkering voor levensonderhoud zonder vaststelling van vaderschap:	
Procedure uitsluitend in raadkamer	199
Procedure in raadkamer en behandeling voor de rechtbank van eerste aanleg over de uitkering tot levensonderhoud	348
Procedure in raadkamer en behandeling voor de rechtbank van eerste Aanleg over de uitkering tot levensonderhoud en het bestaan van de gemeenschap	447

Opmerkingen:

In geval de verweerder zich naar de wijsheid van de rechtbank gedraagt, mag het ereloon voor deze prestatie geraamd worden op 199

In geval hij de vordering betwist zal het ereloon voor deze prestaties 75 % van dit van de eiser kunnen bedragen.

In graad van hoger beroep geldt hetzelfde ereloon als in eerste aanleg verhoogd met 20 %.

Strafzaken – wegverkeer

Verdediging op strafgebied

- politierechtbank 112
- correctionele rechtbank en jeugdrechtbank 186
- hof van beroep 298

Burgerlijke belangen

Bij behandeling van in geld waardeerbare zaken, kan de waardeschaal voor burgerlijke zaken worden toegepast.

Rechtstreekse dagvaarding

- politierechtbank 149
- correctionele rechtbank 224

Strafzaken andere dan wegverkeer

1) Verdediging op strafgebied

Eerste aanleg

- politierechtbank 124
- jeugdrechtbank 372
- correctionele rechtbank en krijgsraad 372
- raadkamer 149

Hoger Beroep

Indien éénzelfde advocaat in eerste aanleg en in graad van hoger beroep gepleit heeft, past men in graad van hoger beroep dezelfde ereloonsschaal toe als in eerste aanleg; indien een andere advocaat in graad van hoger beroep pleit, wordt de ereloonsschaal verhoogd met 20 %

Kamer van inbeschuldigingstelling 174

Cassatie

- gemotiveerd negatief advies 372
- neerlegging memorie 620

Genadeverzoek

- neerlegging verzoekschrift en demarches 248

Eerherstel

248

Commissie voor sociaal verweer

248

2) Burgerlijke belangen

Bij behandeling van in geld waardeerbare zaken, kan de waardeschaal voor burgerlijke zaken worden toegepast.

Verdediging op strafgebied en burgerlijke belangen worden cumulatief toegepast.

Burgerlijke en handelszaken

Andere dan in geld waardeerbare zaken.

Vredegerecht

- verzoening	124
- eerste aanleg	199

Rechtbank van eerste aanleg en rechtbank van koophandel

- benoeming van deskundige, notaris	199
- zaken in kort geding of op verzoekschrift	372
- expertise, deskundigenonderzoek, plaatsbezoek	per uur vacatie

Hoger beroep

Indien éénzelfde advocaat in eerste aanleg en in graad van hoger beroep gepleit heeft, wordt het totale ereloon voor de twee aanleggen berekend met toepassing van de basisschaal, verhoogd met 50 %; indien een andere advocaat in graad van hoger beroep pleit, wordt het ereloon voor het hoger beroep berekend met toepassing van de basisschaal.

Sociale zaken

Andere dan in geld waardeerbare zaken.

Vorderingen betreffende de voorgaande erkenning door de arbeidsrechtbank van een dringende reden in hoofde van een beschermde werknemer:

- indien de cliënt werkgever is	620
- indien de cliënt werknemer is	372

Betwistingen betreffende sociale verkiezingen 372

Kort geding 372

Arbeidsongevallen

- bepaling van percentage van arbeidsongeschiktheid i.g.v. betwisting	372
- indien de kwalificatie als arbeidsongeval wordt betwist	744
- latere herziening i.g.v. betwisting	372
- latere toekenning van een kapitaal van 1/3 van de waarde van de rente	372

Betwisting van R.S.Z. en R.S.V.Z. uitstel en termijnen van betaling t.o.v. de R.S.Z. en R.S.V.Z. (eisers), indien de cliënt werkgever/zelf-

standige (verweerder) is 124

Betwistingen inzake pensioen, werkloosheid, ziekte- en invaliditeitsverzekering, beroepsziekte, kinderbijslagen, bijslagen voor de gehandicapten (werknemers en zelfstandigen) 372

Procedures in verband met administratieve geldboeten 372

Hoger beroep

Indien éénzelfde advocaat in eerste aanleg en in graad van hoger beroep gepleit heeft, wordt in graad van hoger beroep het totale ereloon voor de twee aanleggen berekend met toepassing van de schaal, verhoogd met 50 %; indien een andere advocaat in graad van hoger beroep pleit, wordt het ereloon voor het hoger beroep berekend met toepassing van de basis-schaal.

De correctiecoëfficiënten:

- minvermogende 0.5 tot 1.0
- spoedeisend karakter van het dossier 1.5
- moeilijkheidsgraad van het dossier 1.0 tot 1.5
- resultaat 1.0 tot 1.5
- onderlegdheid in de behandelde materie 1.5

Berekeningsmethode: Al de in een bepaalde zaak voorkomende coëfficiënten worden met elkaar vermenigvuldigd en het resultaat daarvan wordt vermenigvuldigd met het basis-uurloon.

2. De kosten

(verkorte versie van W. Van Loo, bijgewerkt)

De kosten t.o.v. de cliënt zijn de uitgaven die de advocaat m.b.t. een hem toevertrouwde zaak voor rekening van de cliënt heeft gedaan.

De kosten kunnen verdeeld worden in:

Algemene kosten:

- vaste kosten (...)
- variabele kosten: zijn de kosten die in enige mate wel betrekking hebben op een bepaalde zaak; ook deze dienen voor het aanrekenen aan de cliënt omgerekend te worden per zaak.

Specifieke kosten: zijn de kosten die uitsluitend op een bepaalde zaak betrekking hebben en die derhalve niet dienen omgerekend te worden.

Variabele kosten: (...) synthese W. Van Loo – forfait 9 euro per getypt document & verplaatsingskosten.

De specifieke kosten zijn o.m.:

- niet gerecupereerde gerechtskosten

- vertalingen
- buitengewone telefoon- of faxverbindingen
- buitengewone verzendingskosten
- raadplegen databank
- buitengewone kosten van fotocopieën.

3. De indexatie

Al de vermelde bedragen worden aangepast aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen op 1 januari van ieder jaar.

4. Voorschotten – Opstellen van de staat van kosten en ereloon

De advocaat zal de cliënt zo duidelijk mogelijk inlichten over de te verwachten erelonen en kosten.

Hij zal tevens bij de aanvang van de zaak en tijdens de behandeling naargelang de evolutie ervan, voorschotten vragen.

De advocaat zal bij het afsluiten van de zaak aan de cliënt een staat van kosten en ereloon overmaken, zijnde een voor elke zaak afzonderlijk – behalve in geval van abonnement – opgesteld document, vermeldende: een opsomming van de verleende diensten, van het behaalde resultaat, het door de advocaat begrote ereloon, het ontvangen voorschot en rechtsplegingsvergoeding, alsmede de kosten.

Het verdient aanbeveling de kosten steeds afzonderlijk van het ereloon te vermelden.

5. Het abonnement

Het abonnement is een overeenkomst tussen de advocaat en de cliënt waarin het ereloon en de kostenregeling (eventueel bijzonder aangepast aan de abonnementsstoestand) worden bepaald voor een aantal gelijke of gelijkaardige zaken en diensten.

De abonnementsovereenkomst wordt in een door de cliënt en de advocaat ondertekende akte neergeschreven, zoniet zal zij door de advocaat schriftelijk aan de cliënt worden bevestigd.

Het abonnement dient het resultaat te zijn van wederzijds overleg, nooit van een eenzijdige beslissing.

Alleszins dienen volgende elementen in de abonnementsovereenkomst geregeld te worden:

- omschrijving van de te verlenen diensten;
- het overeengekomen ereloon, afzonderlijk van de kosten;
- de geldende regeling voor de middelen van verhaal en alle bijkomende diensten;
- de geldende regeling voor kosten, behoudens wanneer er gegronde redenen zijn om een speciale afwijking te bekomen;
- de regeling in geval van beëindiging van het abonnement.

De advocaat zal een exemplaar van de abonnementsovereenkomst meedelen aan de Orde. Hij zal er voor zorgen dat de door de Stafhouder eventueel voorgestelde wijzigingen worden doorgevoerd.

De advocaat die wordt opgevolgd zal de Stafhouder hiervan in kennis stellen.

6. De inwerkingtreding (... datums)

(Einde citaat “Aanbeveling van de Belgische Nationale Orde van Advocaten”)

* * *

Ik kan steeds met U een voorafgaande tariefafpraak bevestigen.

Een korte tekst kan op uw verzoek na een vrijblijvende consultatie worden bezorgd. Zo heeft U een duidelijke afspraak in de hand vooraleer uw dossier wordt gestart.

Ward VAN LOO, 13 maart 2002.